

31998R0974

11.5.1998

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 139/1

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 974/98**z dnia 3 maja 1998 r.****w sprawie wprowadzenia euro**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 109l ust. 4 zdanie trzecie,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Instytutu Walutowego ⁽²⁾,uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Niniejsze rozporządzenie określa postanowienia prawa walutowego Państw Członkowskich, które przyjęły euro; postanowienia dotyczące ciągłości kontraktów, zastąpienie odniesień do ecu w instrumentach prawnych przez odniesienia do euro zostały już ustanowione w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1103/97 z dnia 17 czerwca 1997 r. w sprawie niektórych przepisów dotyczących wprowadzenia euro ⁽⁴⁾; wprowadzenie EUR dotyczy codziennych operacji dokonywanych przez ogół ludności uczestniczących Państw Członkowskich; środki inne niż te, które zawarto w niniejszym rozporządzeniu i w rozporządzeniu (WE) nr 1103/97, powinny zostać zbadane w celu zapewnienia równomiernego przejścia do euro, zwłaszcza dla konsumentów.

(2) Na sesji Rady Europejskiej w Madrycie w dniach 15 i 16 grudnia 1995 r. podjęto decyzję, że termin „ecu” użyty w Traktacie w odniesieniu do europejskiej jednostki walutowej jest terminem ogólnym; rządy piętnastu Państw Członkowskich osiągnęły wspólne porozumienie, decyzja ta stanowi uzgodnioną i definitywną interpretację właściwych postanowień Traktatu; nazwą nadaną walucie europejskiej będzie „euro”; euro jako waluta uczestniczących Państw Członkowskich zostanie podzielona na sto podjednostek o nazwie „cent”; definicja nazwy „cent” nie stoi na przeszkodzie powszechnemu stosowaniu wariantów tego terminu w Państwach

Członkowskich; Rada Europejska oceniła ponadto, że nazwa wspólnej waluty musi być jednakowa we wszystkich językach oficjalnych Unii Europejskiej, z uwzględnieniem istnienia różnych alfabetów.

(3) Rada, działając zgodnie z trzecim zdaniem art. 109l ust. 4 Traktatu, podejmie środki konieczne do szybkiego wprowadzenia euro inne niż przyjęcie kursu wymiany.

(4) Kiedy zgodnie z art. 109k ust. 2 Traktatu Państwo Członkowskie stanie się Państwem Członkowskim uczestniczącym, Rada zgodnie z art. 109l ust. 5 Traktatu podejmie pozostałe kroki konieczne do szybkiego wprowadzenia euro jako wspólnej waluty danego Państwa Członkowskiego.

(5) Zgodnie z pierwszym zdaniem art. 109l ust. 4 Traktatu, Rada, z datą rozpoczęcia trzeciego etapu, przyjmie kursy wymiany, według których kursy walut uczestniczących Państw Członkowskich zostaną nieodwołalnie ustalone oraz nieodwołalnie ustalony kurs euro, przy jakim zastępuje on te waluty.

(6) Wobec braku ryzyka związanego z kursem walut bądź w relacjach między jednostką euro a jednostkami walut krajowych, bądź między jednostkami walut krajowych, należy stosownie interpretować przepisy prawa.

(7) Termin „kontrakt” stosowany dla celów określenia instrumentów prawnych obejmuje wszelkie typy kontraktów, bez względu na sposób w jaki zostały zawarte.

(8) W celu przygotowania sprawnego przejścia do euro potrzebny jest okres przejściowy między zastąpieniem walut uczestniczących Państw Członkowskich przez

⁽¹⁾ Dz.U. C 369 z 7.12.1996, str. 10.

⁽²⁾ Dz.U. C 205 z 5.7.1997, str. 18.

⁽³⁾ Dz.U. C 380 z 16.12.1996, str. 50.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 162 z 19.6.1997, str. 1.

euro i wprowadzeniem banknotów i monet euro; w czasie tego okresu jednostki waluty krajowej będą określane jako podjednostki euro; tym samym ustanawia się równowagę prawną pomiędzy jednostką euro a jednostkami walut krajowych.

- (9) Zgodnie z art. 109g Traktatu i rozporządzeniem (WE) nr 1103/97, począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r. euro zastąpi ecu jako jednostka rozrachunkowa instytucji Wspólnot Europejskich; euro powinno być również jednostką rozliczeniową Europejskiego Banku Centralnego i banków centralnych uczestniczących Państw Członkowskich; zgodnie z wnioskami z Madrytu, operacje polityki walutowej będą przeprowadzane w jednostce euro przez Europejski System Banków Centralnych (ESBC); nie przeszkadza to krajowym bankom centralnym w prowadzeniu rachunków w swych walutach krajowych w okresie przejściowym, zwłaszcza gdy są to rachunki należące do ich personelu lub do administracji publicznej.
- (10) W okresie przejściowym każde uczestniczące Państwo Członkowskie może zezwolić na pełne posługiwanie się jednostką euro na swym terytorium.
- (11) W okresie przejściowym kontrakty, przepisy krajowe i inne instrumenty prawne mogą być sporządzane jako obowiązujące w jednostce euro lub w krajowej jednostce walutowej; w tym okresie nic, co zawarto w niniejszym rozporządzeniu, nie może wpłynąć na prawomocność jakiegokolwiek odniesienia w walucie krajowej, występującym w jakimkolwiek instrumencie prawnym.
- (12) Jeżeli nie uzgodniono inaczej, czynniki gospodarcze muszą szanować nazwę instrumentu prawnego w trakcie wykonywania wszelkich czynności jakie mają być przeprowadzone zgodnie z tym instrumentem.
- (13) Jednostka euro i jednostki walut krajowych są jednostkami tej samej waluty; należy zapewnić, aby płatności na terenie uczestniczącego Państwa Członkowskiego zapisywano na dobro rachunków w euro albo w odpowiedniej jednostce waluty krajowej; należy zagwarantować, aby płatności w obrębie jednego uczestniczącego Państwa Członkowskiego przez zapis na dobro rachunku mogły być dokonywane bądź w jednostce euro bądź w jednostce waluty krajowej, a także aby ustalenia odnoszące się do płatności przez zapis na dobro rachunku były również stosowane do płatności transgranicznych, które są określane w jednostce euro lub w jednostce waluty krajowej, w której prowadzony jest rachunek wierzyciela; konieczne jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych, ustanawiając przepisy odnoszące się do płatności zajmujących się zapisami na dobro rachunków przy pomocy instrumentów płatniczych kredytowanych przez te systemy; przepisy dotyczące płatności przez zapis na dobro rachunku nie powinny prowadzić do tego, aby pośrednicy finansowi byli zobowiązani udostępnianiu innych usług lub instrumentów płatności określonej w jakiegokolwiek jednostce szczegółowej euro; przepisy odnoszące się do płatności przez zapis na dobro rachunku nie stanowią dla pośredników finansowych przeszkody w koordynowaniu wprowadzania usług płatniczych określanych w jednostce euro, które w okresie przejściowym opierają się na wspólnej infrastrukturze technicznej.
- (14) Zgodnie z wnioskami osiągniętymi przez Radę Europejską na spotkaniu w Madrycie, począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r. uczestniczące Państwa Członkowskie będą emitowały liczone w jednostce euro nowy zbywalny dług publiczny; należałoby zezwolić emitentom długu na redenominację w jednostce euro niespłaconego długu; przepisy w tej dziedzinie powinny być takie, żeby mogły jednocześnie być stosowane w przypadkach podlegających sądowi krajów trzecich; emitenci powinni móc przeprowadzić redenominację niespłaconych długów, jeśli są one określane w jednostce waluty krajowej Państwa Członkowskiego, które określiło część lub całość niespłaconego długu swojej administracji publicznej; przepisy te nie podejmują wprowadzania środków dodatkowych celem dokonania zmiany warunków zaległego długu, aby zmienić, między innymi, wielkość nominalną niespłaconego długu, podczas gdy te zagadnienia podlegają odpowiednim przepisom prawa krajowego; należałoby zezwolić Państwu Członkowskim na podjęcie stosownych kroków w celu dokonania zmiany jednostki obliczeniowej procedur działania rynków zorganizowanych.
- (15) Dalsze działanie na szczeblu Wspólnoty może być również konieczne celem wyjaśnienia wpływu, jaki ma wprowadzenie euro na stosowanie istniejących przepisów prawa wspólnotowego, zwłaszcza jeśli chodzi o unettowanie, rekompensatę czy procedury mające podobne skutki.
- (16) Wszelkie zobowiązania dotyczące stosowania jednostki euro można nałożyć jedynie na podstawie przepisów wspólnotowych; uczestniczące Państwa Członkowskie mogą zezwalać na stosowanie jednostki euro w transakcjach zawieranych z sektorem publicznym; zgodnie ze scenariuszem przyjętym przez Radę Europejską w Madrycie, przepisy wspólnotowe określające ramy czasowe dla szerokiego stosowania jednostki euro mogłyby zostawić pewien margines swobody poszczególnym Państwom Członkowskim.
- (17) Zgodnie z art. 105a Traktatu, Rada może podjąć kroki w celu zharmonizowania wielkości i danych technicznych wszystkich monet.

(18) Banknoty i monety należy właściwie zabezpieczyć przed fałszerstwami.

(19) Banknoty i monety określone w jednostkach walut krajowych tracą swój ustawowy kurs najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu okresu przejściowego; ograniczenia w płatnościach dokonywane w banknotach i monetach, ustanowione przez Państwa Członkowskie ze względu na interes publiczny, nie są niezgodne ze statusem banknotów i monet euro jako pełnoprawnego środka płatniczego, o ile istnieją inne dostępne pełnoprawne środki regulowania długów walutowych.

(20) Po zakończeniu okresu przejściowego odniesienia w instrumentach prawnych, istniejące na końcu okresu przejściowego powinny być odczytywane jako odniesienia do jednostki euro przy zastosowaniu odpowiednich kursów wymiany; dlatego niepotrzebne jest w tym celu materialne określenie istniejących instrumentów prawnych; zasady zaokrąglania sum pieniężnych, ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 1103/97, będą również stosowane przy przeliczeniach dokonywanych na końcu okresu przejściowego lub po okresie przejściowym; dla celów jasności, może być konieczne przystąpienie do materialnej redenominacji, gdy tylko będzie to stosowne.

(21) Ustęp 2 protokołu 11 dotyczący niektórych przepisów odnoszących się do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zastrzega, że, między innymi, ust. 5 tego protokołu odniesie skutek, jeśli Zjednoczone Królestwo powiadomi Radę, że nie zamierza przechodzić do trzeciego etapu; Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej powiadomiło dnia 30 października 1997 r. Radę o swoim zamiarze nieprzystępowania do trzeciego etapu; ust. 5 zastrzega, że, między innymi, art. 109l ust. 4 Traktatu nie będzie miał zastosowania w Zjednoczonym Królestwie.

(22) Dania, odnosząc się do ust. 1 Protokołu 12 dotyczącego niektórych przepisów odnoszących się do Danii, powiadomiła, w kontekście decyzji edynburskiej z dnia 12 grudnia 1992 r., że nie będzie uczestniczyć w trzecim etapie; dlatego zgodnie z ust. 2 niniejszego protokołu, wszystkie artykuły i postanowienia Traktatu i Statutu ESBC odnoszące się do uchylenia stosowane są w Danii.

(23) Zgodnie z art. 109l ust. 4 Traktatu, jednolita waluta zostanie wprowadzona jedynie w Państwach Członkowskich nieobjętych uchyleniem.

(24) Niniejsze rozporządzenie stosuje się zgodnie z art. 189 Traktatu, z zastrzeżeniem postanowień protokołu 11 i 12 oraz art. 109k ust. 1,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

CZĘŚĆ I

DEFINICJE

Artykuł 1

Do celów niniejszego rozporządzenia:

- „uczestniczące Państwa Członkowskie” oznaczają Belgię, Niemcy, Hiszpanię, Francję, Irlandię, Włochy, Luksemburg, Niderlandy, Austrię, Portugalię i Finlandię,
- „instrumenty prawne” oznaczają przepisy legislacyjne i ustawowe, działania administracyjne, decyzje sądów, umowy, jednostronne akty prawne, instrumenty płatnicze niebędące banknotami i monetami oraz inne instrumenty mające skutki prawne,
- „kurs wymiany” oznacza nieodwołalnie ustalony kurs wymiany przyjęty przez Radę dla waluty każdego z uczestniczących Państw Członkowskich zgodnie z art. 109l ust. 4 zdanie pierwsze Traktatu,
- „jednostka euro” oznacza jednostkę waluty, określoną w art. 2 zdanie drugie,
- „jednostka waluty krajowej” oznacza jednostki walut uczestniczących Państw Członkowskich, które są określone w dniu poprzedzającym rozpoczęcie trzeciego etapu unii gospodarczo-walutowej,
- „okres przejściowy” oznacza okres rozpoczynający się dnia 1 stycznia 1999 r. i trwający do dnia 31 grudnia 2001 r.,
- „redenominować” oznacza zmieniać jednostkę, w której wyrażony jest niespłacony dług, z jednostki waluty krajowej na jednostkę euro, tak jak to określa art. 2, lecz bez wywoływania skutku zmiany warunków długu, co jest objęte właściwymi przepisami prawa krajowego.

CZĘŚĆ II

ZAMIANA WALUT UCZESTNICZĄCYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NA EURO

Artykuł 2

Począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r., walutą uczestniczących Państw Członkowskich jest euro. Jednostką walutową jest jedno euro. Jedno euro dzieli się na sto centów.

Artykuł 3

Euro zastępuje walutę każdego uczestniczącego Państwa Członkowskiego według kursu przeliczeniowego.

Artykuł 4

Euro jest jednostką obliczeniową Europejskiego Banku Centralnego (EBC) i banków centralnych uczestniczących Państw Członkowskich.

CZĘŚĆ III

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Artykuł 5

W okresie przejściowym stosuje się art. 6—9.

Artykuł 6

1. Euro zostanie również podzielone na jednostki walut krajowych według kursu wymiany, z zachowaniem ich podziału na mniejsze jednostki. Zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, prawo walutowe uczestniczących Państw Członkowskich będzie nadal stosowane.

2. Jeśli instrument prawny zawiera odniesienie do jednostki waluty krajowej, odniesienie to będzie tak samo ważne, jeśli chodziłoby o odniesienie do jednostki euro przy stosowaniu kursu wymiany.

Artykuł 7

Zamiana walut wszystkich uczestniczących Państw Członkowskich na euro sama w sobie nie ma wpływu na zmianę denominacji instrumentów prawnych istniejących w dniu zamiany.

Artykuł 8

1. Czynności, które mają być przeprowadzone zgodnie z instrumentami prawnymi, przewidującymi stosowanie jednostki waluty krajowej, lub denominowane w jednostce waluty krajowej, zostają przeprowadzone w tej jednostce waluty krajowej. Czynności, które mają być przeprowadzone zgodnie z instrumentami przewidującymi stosowanie jednostki euro lub denominowane w jednostce euro, zostają przeprowadzone w tej walucie.

2. Przepisy ust. 1 podlegają wszelkim uzgodnieniom stron.

3. Bez względu na przepisy ust. 1, wszystkie kwoty określone w jednostce euro lub w jednostce waluty krajowej danego uczestniczącego Państwa Członkowskiego i płatne w tym Państwie na dobro rachunku wierzyciela, mogą być płacone przez dłużnika w jednostce euro lub w jednostce waluty krajowej danego Państwa Członkowskiego. Kwota jest wpłacona na dobro rachunku wierzyciela w walucie rachunku, przy zastosowaniem kursu przeliczeniowego w przypadku konwersji.

4. Nie naruszając przepisów ust. 1, każde uczestniczące Państwo Członkowskie może podjąć konieczne środki, aby:

— redenominować w jednostce euro niespłacone długi — wyemitowane przez rząd Państwa Członkowskiego, zgodnie z ich określeniem zawartym w Europejskim systemie rachunków zintegrowanych, denominowane w jednostce waluty krajowej tego państwa i wyemitowane według własnego prawa. Jeżeli Państwo Członkowskie podjęło taki krok, emitenci mogą redenominować w jednostce euro długi denominowane w jednostce waluty krajowej danego Państwa Członkowskiego, chyba że warunki kontraktu wyraźnie wykluczają możliwość przemianowania; niniejszy przepis stosuje się do długu wyemitowanego przez rząd

Państwa Członkowskiego, jak również zabezpieczonych obligacji i innych form długu, zbywalnego na rynku kapitałowym, wyemitowanych przez innych dłużników,

— umożliwić zmianę jednostki rozrachunkowej ich procedur operacyjnych przy zastąpieniu krajowej jednostki monetarnej przez jednostkę euro:

a) rynkom, na którym regularnie prowadzona jest działalność handlowa, rozrachunek lub uregulowanie któregośkolwiek z instrumentów wymienionych w części B Załącznika do dyrektywy Rady 93/22/EWG z dnia 10 maja 1993 r. w sprawie usług inwestycyjnych w zakresie papierów wartościowych ⁽¹⁾ i towarów; oraz

b) systemom, gdzie regularnie odbywa się wymiana, rozrachunek oraz uregulowanie płatności.

5. Przepisy inne niż przewidziane w ust. 4, wprowadzające zastosowanie jednostki euro, mogą być przyjęte przez uczestniczące Państwa Członkowskie zgodnie z harmonogramem ustalonym przez prawodawstwo wspólnotowe.

6. Krajowe przepisy prawne uczestniczących Państw Członkowskich, które dopuszczają lub narzucają unettowanie, wyrównywanie wzajemnych roszczeń lub też działania o podobnych skutkach, dotyczą zobowiązań walutowych, bez względu na to, w jakiej walucie zostały określone, jeśli określono je w jednostce euro lub w jednostce waluty krajowej, przy wymianie dokonywanej według kursu wymiany.

Artykuł 9

Banknoty i monety denominowane w jednostce waluty krajowej zachowują w swych granicach terytorialnych kurs ustawowy z dnia poprzedzającego wejście w życie niniejszego rozporządzenia.

CZĘŚĆ IV

BANKNOTY I MONETY EURO

Artykuł 10

Począwszy od dnia 1 stycznia 2002 r., Europejski Bank Centralny i banki centralne uczestniczących Państw Członkowskich wprowadzą w obieg banknoty denominowane w euro. Bez uszczerbku dla art. 15, banknoty denominowane w euro są jedynymi prawnymi środkami płatniczymi w tych wszystkich Państwach Członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 141 z 11.6.1993, str. 27. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 95/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 168 z 18.7.1995, str. 7).

Artykuł 11

Począwszy od dnia 1 stycznia 2002 r., uczestniczące Państwa Członkowskie wyemitują monety denominowane w euro i centach i zgodnie z wartościami jednostkowymi oraz z danymi technicznymi, które Rada może ustalić w myśl art. 105a ust. 2 zdanie drugie Traktatu. Bez naruszenia art. 15, monety te są jedynymi prawnymi środkami płatniczymi w tych wszystkich Państwach Członkowskich. Poza instytucją emitującą monety oraz osobami konkretnie wyznaczonymi na mocy przepisów krajowych emitującego Państwa Członkowskiego, żadna ze stron nie jest zobowiązana do przyjęcia w trakcie jednej płatności więcej niż 50 monet.

Artykuł 12

Uczestniczące Państwa Członkowskie zapewniają zastosowanie odpowiednich sankcji za podrobienie i fałszowanie banknotów i monet euro.

CZĘŚĆ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE*Artykuł 13*

Artykuły 14, 15 i 16 stosuje się, począwszy od końca okresu przejściowego.

Artykuł 14

Odniesienia do krajowych jednostek monetarnych, które znajdują się w instrumentach prawnych, istniejących na koniec okresu przejściowego, powinny być czytane jako odniesienia do jednostek waluty krajowej, wzmianki takie będą odczyty-

wane jako odniesienia do jednostki euro według odpowiednich kursów wymiany. Stosuje się odpowiednie zasady dotyczące zaokrąglania sum, ustanowione rozporządzeniem (WE) nr 1103/97.

Artykuł 15

1. Banknoty i monety denominowane w jednostce waluty krajowej w rozumieniu art. 6 ust. 1 zachowają kurs ustawowy w obrębie swych granic terytorialnych najpóźniej przez sześć miesięcy po zakończeniu okresu przejściowego; okres ten może być skrócony przez krajowego ustawodawcę.

2. Każde uczestniczące Państwo Członkowskie może w terminie do sześciu miesięcy od zakończenia okresu przejściowego określić zasady stosowania banknotów i monet denominowanych w ich własnej jednostce waluty krajowej, zgodnie z art. 6 ust. 1 oraz podjąć wszelkie środki konieczne do ułatwienia ich wycofania.

Artykuł 16

Zgodnie z prawem lub praktyką uczestniczących Państw Członkowskich, emitenci banknotów i monet nadal będą przyjmować, na wymianę z euro, wcześniej wyemitowane przez siebie banknoty i monety według odpowiedniego kursu wymiany.

CZĘŚĆ VI

WEJŚCIE W ŻYCIE*Artykuł 17*

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich, zgodnie z protokołami nr 11 i 12 i art. 109k ust. 1.

Sporządzono w Brukseli, dnia 3 maja 1998 r.

W imieniu Rady
G. BROWN
Przewodniczący